

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Bc. Adam Dvořáček, BA., DiS.

Název práce: **Evropa národů, nebo národ Evropanů? Analýza volebních programů nejsilnějších německých stran pro volby do Evropského parlamentu 2024 prizmatem konceptu „Evropské federativní republiky“**

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci v rámci instituce):

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Autor zkoumá volební programy nejsilnějších německých politických stran do Evropského parlamentu v r. 2024 prizmatem konceptu „Evropské federativní republiky“ známé německé politoložky Ulrike Guérot, který jako dlouhodobou finalitu evropské integrace postuluje – v „ideálním“, hypotetickém případě - vytvoření svébytného evropského národa a Evropskou unii jako federální stát. Výzkumná otázka zní, do jaké míry tento „fatazijní“ koncept odpovídá reálným záměrům hlavních politických stran v nynější situaci. Analyzuje programy těch stran, které se v letošních evropských volbách umístily jako nejsilnější jako nejsilnější (CDU/CSU, AfD, SPD a Bündnis 90/Die Grünen) a zároveň představují víceméně úplné spektrum názorů německých politických elit (resp. i veřejnosti) na současnou podobu EU a její budoucnost. Zveřejněné volební programy autor analyzuje optikou pěti strukturálních kategorií, jejichž realizace by ve výsledku směřovala k postupnému vzniku evropského federálního státu. Tyto kategorie byly autorem z federalistického konceptu Ulrike Guérot pro potřeby této práce přesněji formulovány, resp. vyabstrahovány, a sice 1. solidarita a sociálně integrovaná společnost, 2. rovná občanská a politická práva, 3. společná mocenská projekce, 4. společná ekonomika a průmysl a 5. univerzální evropské občanství. Současné evropské volební programy (někdy stručné, např. u AfD, jindy velmi podrobné, zejména u B 90/Die Grünen) jsou retrospektivně kontextualizovány představením hlavních a dlouhodobě působících německých *Leitbilder* o Evropě a jejím uspořádání, resp. i poválečných německých představ o vlastním národě a jeho (sebe)definici.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Poměrně náročné téma autor zpracoval na základě velmi reprezentativního souboru pramenů a literatury. Formulace výzkumné otázky, resp. samotný výběr konceptu Ulriky Guérot může být diskutabilní, nicméně propracovanost a krajní federalistická pozice tohoto konceptu umožňuje téma finality EU přehledně a téměř didakticky „nasvítit“ a nastavit pro analýzu programů politických stran jasná kritéria. Ocenit lze i „překlopení“ kvalitativní analýzy do kvantitativního vyjádření v podobě závěrečných tabulek, detailně představujících rozložení programových bodů mezi jednotlivými stranami.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Diplomová práce Adama Dvořáčka se vyznačuje kultivovaným a věcně přesným jazykovým projevem, který bohužel u jeho generačních vrstevníků nebývá běžný; na této zvláště

potěšitelné skutečnosti nic nemění ani pár drobných překlepů. I ostatní formální náležitosti jsou v pořádku.

4. KONTROLA ORIGINALITY TEXTU

Prohlašuji, že jsem se seznámil/a s výsledkem kontroly originality textu závěrečné práce v systému:

Theses Turnitin Ouriginal (Urkund)

Komentář k výsledku kontroly: Overall similarity 2 % (Theses), 13 % (Turnitin), převážně se jedná o bibliografické odkazy, tj. originalita textu je v normě.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Formulované cíle obhajované práce a zodpovězení výzkumné otázky (viz bod 1) byly bezpochyby naplněny. Za jedinou diskutabilní pasáž považuji kapitolu 2.1 (*Národ: historický kontext a paralely k vývoji EU*), v níž jsou – alespoň z pohledu historika – uměle polarizovány (dokonce i na pravolevé ose) „tradiční“ etnonacionálně-kulturní a jazykově definované koncepty národa, vycházející ovšem i z charakteristiky modernizačních procesů v 19. a 20. století, a „progresivní“ koncepty zdůrazňující především vůli společenství lidí žít ve vzájemné solidaritě. V řadě těchto konceptů (soudobému diskursu např. stále dominuje Benedict Anderson) se tyto charakteristiky prolínají či stojí vedle sebe. Je škoda, že vedle německých představ o vztahu národa a státu (resp. federálně uspořádaného státu) autor nezmínil švýcarský model *Willensnation*, který tuto umělou polarizaci do značné míry neguje a zdánlivě protichůdné charakteristiky v něm splývají.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

V předložené práci oponent postrádá analýzu evropského volebního programu FDP, tj. hlavní a klíčové strany působící v tradicích obou hlavních větví německého liberalismu. Ta hrála v evropské politice SRN už od jejího vzniku poměrně důležitou roli a její politici opakovaně řídili *Auswärtiges Amt*. *Spitzenkandidatin* FDP a ALDE Marie-Agnes Strack-Zimmermann byla navíc v předvolebních debatách silně prezentní, patří navíc k velmi oblíbeným německým političkám. Autor by měl během rozpravy vysvětlit, proč tuto historicky důležitou stranu z analýzy vyloučil – čistě mechanické zdůvodnění na základě slabého volebního výsledku (5,2 %) příliš neobstojí. Během obhajoby by tudíž měl a mohl evropské priority FDP na základě jejího programu představit.

7. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(A a B výborně, C a D velmi dobře, E dobře, F nevyhověl):

Diplomovou práci Adama Dvořáčka doporučuji k obhajobě a navrhuji – v závislosti na průběhu ústní obhajoby - její klasifikaci v rozmezí A-B.

V Praze 9. září 2024

(PhDr. Miroslav Kunštát, Ph.D.)

